

Na temelju članka 72., stavka 9. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, broj 87/08 i 86/09) ministar znanosti, obrazovanja i športa donosi

PRAVILNIK O PRAĆENJU I OCJENJIVANJU ODGOJNO- OBRAZOVNIH POSTIGNUĆA UČENIKA U OSNOVNOJ I SREDNJOJ ŠKOLI

OSNOVNE ODREDBE

Članak 1.

(Namjena)

- (1) Ovim Pravilnikom utvrđuju se načini, postupci i elementi vrednovanja odgojno-obrazovnih postignuća učenika u osnovnoj i srednjoj školi te prava i dužnosti učitelja/nastavnika, učenika i njihovih roditelja/skrbnika (u daljem tekstu: roditelja) u postupcima praćenja, provjeravanja i ocjenjivanja učenika tijekom školske godine.
- (2) Izrazi koji se u ovom pravilniku koriste za osobe u muškom rodu, neutralni su i odnose se na muške i ženske osobe.

Članak 2.

(Definicije pojmova)

- (1) Vrijednovanje učenikovih postignuća je proces koji se sastoji od praćenja, provjeravanja i ocjenjivanja.
- (2) Praćenje obuhvaća sustavno uočavanje, bilježenje zapažanja o učenikovu radu i napredovanju u ostvarivanju očekivanih odgojno-obrazovnih postignuća definiranih nacionalnim kurikulumom, nastavnim planom i programom te školskim kurikulumom.
- (3) Provjeravanje je mjerenje postignute razine znanja, vještina, sposobnosti i stavova u određenome nastavnom predmetu, školskom i izvanškolskom radu učenika.
- (4) Ocjenjivanje je pridavanje bročane i/ili opisne vrijednosti rezultatima praćenja i provjeravanja učenikovog rada i napredovanja.
- (5) Svako praćenje i provjeravanje ne mora nužno završiti ocjenjivanjem.

Članak 3.

(Načela)

- (1) Učitelj/nastavnik u osnovnoj i srednjoj školi vrjednuje učenikova postignuća tako da poštuje osobnost učenika i različitosti među njima.
- (2) Učitelj/nastavnik osigurava javnost vrjednovanja i ocjenjivanja tako da:
 - na početku školske godine sve učenike upozna s načinima, elementima i vremenikom vrjednovanja,
 - ocjenu priopćava učeniku javno pred svim učenicima,
 - ocjenu poprati usmenim objašnjenjem na satu pred svim učenicima,
 - ocjenu upisuje u pedagošku dokumentaciju odmah nakon provjeravanja.
- (3) Učitelj/nastavnik u procesu vrjednovanja potiče učenikovo napredovanje i samopouzdanje.

- (4) Učitelj/nastavnik u procesu vrednovanja daje učenicima pravovremenu povratnu informaciju o pojedinačnim postignućima.
- (5) Učitelj/nastavnik je obvezan izvijestiti razrednika o nepostignutom minimalnom očekivanju svakoga učenika, a razrednik je obvezan izvijestiti o tomu roditelja.
- (6) Učitelj/nastavnik je obvezan osigurati učeniku dopunsku nastavu ako učenik dva puta zaredom nije postigao minimalna očekivanja iz određenog nastavnog predmeta te o tomu izvijestiti učenika i razrednika.
- (7) Ocjene iz svih nastavnih predmeta moraju biti poticaj u osobnom razvoju učenika na tom području, a u postupcima provjeravanja i ocjenjivanja učenikovih postignuća moraju se poštivati njegove sposobnosti.

Članak 4.

(Prava i obveze roditelja)

- (1) Roditelj ima pravo biti usmeno i pisano obaviješten o redovitosti pohađanja nastave, o radu, zalaganju, obrazovnim postignućima, uspjehu i vladanju svog djeteta.
- (2) Roditelj ima pravo od škole tražiti stručnu potporu u rješavanju odgojno-obrazovnih problema djeteta.
- (3) Roditelj ima obvezu pratiti učenikovo pohađanje nastave, njegov rad i napredovanje te pomagati razredniku i učiteljima/nastavnicima u rješavanju djetetovih teškoća u odgojno-obrazovnom procesu.
- (4) Roditelj je obvezan tijekom polugodišta najmanje jedanput informirati se kod razrednika o pohađanju nastave te o radu i napredovanju svog djeteta.
- (5) Roditelj ima pravo uvida u radove i ocjene svog djeteta u školskoj dokumentaciji svih nastavnih predmeta.

Članak 5.

(Obveze razrednika)

- (1) Razrednik je obvezan četiri puta u nastavnoj godini obavještavati roditelja na roditeljskim sastancima o učenikovo motivaciji, interesu i razvoju njegovih sposobnosti te o njegovu radu, zalaganju, postignućima, uspjehu, izostancima i vladanju, a redovito jednom tjedno organizirati individualni informativni razgovor s roditeljem.
- (2) Ako roditelj ne obavijesti razrednika o razlozima nedolaska na individualne razgovore i roditeljske sastanke tijekom jednog polugodišta, razrednik je dužan kontaktirati ga telefonom, zatim pisano, a o neodazivanju roditelja pisanim putem izvijestiti stručnu službu škole.
- (3) Na zahtjev roditelja svaki je učitelj/nastavnik tijekom nastavne godine dužan dati obavijesti o postignućima i uspjehu njegova djeteta u nastavnom predmetu odnosno ostalim odgojno-obrazovnim postignućima.
- (4) Roditelj ne može dobiti informacije iz stavka 1. i 3. ovoga članka u posljednja dva tjedna prije završetka nastavne godine,
- (5) Roditelj može dobiti informacije iz stavka 1. i 3. ovoga članka do kraja školske godine za učenika koji je upućen na razredni, predmetni ili popravni ispit.

- (6) Ukoliko učenik ima mjesec dana prije završetka polugodišta i/ili školske godine negativne ocjene iz više od dva nastavna predmeta, razrednik je o tome pisanim putem dužan obavijestiti roditelja i stručnu službu škole.
- (7) Ako razrednik ili učitelj/nastavnik odbija roditelju dati pravodobne i potrebne obavijesti o postignućima i uspjehu učenika, roditelj o tome može izvijestiti ravnatelja škole.

Članak 6.

(Obveze ravnatelja)

- (1) Ravnatelj je obvezan razmotriti svaki pisani prigovor roditelja na primjenu elemenata i mjerila pri provjeravanju i ocjenjivanju učenika te na ponašanje učitelja na nastavnom satu.
- (2) Ako većina roditelja razrednog odjela na roditeljskom sastanku ima primjedbe na način vrjednovanja određenog učitelja/nastavnika, razrednik ima obvezu o tomu izvijestiti stručnu službu i ravnatelja koji je dužan postupiti u skladu sa svojim ovlastima i propisima.

PRAĆENJE, PROVJERAVANJE I OCJENJIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH POSTIGNUĆA

PRAĆENJE

Članak 7.

- (1) Tijekom praćenja učenikova razvoja, u rubriku bilježaka u imeniku, upisuju se samo ona zapažanja iz članka 2., stavka 2. ovoga pravilnika koja su učitelju/nastavniku u praćenju učenika uočljiva, učeniku i roditelju razumljiva te koja učitelju/nastavniku mogu pripomoći u konačnom ocjenjivanju uspjeha u nastavnom predmetu.
- (2) Bilješke koje su posljedica sustavnog praćenja učenikovih postignuća, moraju jasno iskazivati učenikovo napredovanje, čime je ovladao i za što je trenutno osposobljen.
- (3) Bilješke o praćenju rada i napredovanju učenika moraju biti oblikovane tako da se njima poštuje osobnost učenika.

Članak 8.

U prvome polugodištu prvoga razreda osnovne škole učitelj prati učenikova postignuća, ali ga ne ocjenjuje brojčano, nego ga odgojno-obrazovnim postupcima i mjerama potiče i priprema na vrjednovanje njegovih postignuća i ocjenjivanje njegova uspjeha u daljnjem školovanju.

PROVJERAVANJE I OCJENJIVANJE

Članak 9.

(Ocjenjivači)

- (1) Znanje učenika iz pojedinoga nastavnoga predmeta ocjenjuje učitelj/nastavnik koji poučava nastavni predmet, osim ako internim aktima škole nije drukčije određeno.
- (2) Kod izvođenja popravnih, razrednih i predmetnih ispita učenikovo znanje ocjenjuje ispitna komisija.
- (3) Način i elementi vrjednovanja postignuća učenika strukovnih programa propisuje se strukovnim kurikulumom.

Članak 10.
(Javnost ocjenjivanja)

Javnost ocjenjivanja se osigurava:

- upoznavanjem elemenata i kriterija ocjenjivanja,
- ocjenjivanjem u razrednom odjelu ili odgojno-obrazovnoj skupini, osim u iznimnim slučajevima (učenici s teškoćama, nastava u bolnici ili u kući),
- uvidom u vremenik pisanih provjera znanja tijekom nastavne godine,
- informiranjem učenika i roditelja o postignutim rezultatima,
- omogućavanjem uvida u pisane i druge radove učenika,
- upoznavanjem s opsegom nastavnih sadržaja koji se ocjenjuju.

Članak 11.
(Elementi ocjenjivanja)

(1) Osnovni elementi ocjenjivanja učenika u postupcima provjeravanja jesu:

- poznavanje, razumijevanje i primjena nastavnih sadržaja,
 - usmeno i pisano izražavanje,
 - praktična i kreativna primjena usvojenih znanja, stupanj razvijenih vještina i sposobnosti,
 - odnos prema radu i izvršavanju obveza,
 - napredovanje u razvoju sukladno učenikovim psihofizičkim sposobnostima i mogućnostima.
- (2) Uspjeh učenika u ocjenjivanju uratka, praktičnog rada, pokusa, izvođenja laboratorijske i druge vježbe, nastupa (umjetničke: glazbene, plesne i likovne škole) ocjenjuje se temeljem primjene učenikova znanja u izvođenju zadatka, samostalnosti i pokazanih vještina i sposobnosti, korištenju materijala, alata, instrumenata i drugih pomagala te primjeni sigurnosnih mjera prema sebi, drugima i okolišu.
- (3) Za učenika s teškoćama osnovni elementi ocjenjivanja propisani alinejom 2. stavka 1. ovoga članka moraju biti primjereni stupnju i vrsti teškoće, a mogu se provjeravati samo usmeno ili samo pisano ovisno o vrsti teškoće.

Članak 12.
(Elementi za ocjenu iz vladanja)

(1) Učeničko vladanje ocjenjuje se praćenjem njegova odnosa prema radu, prema drugim učenicima, učiteljima/nastavnicima i ostalim radnicima u školi te prema školskoj imovini i širem društvenom i prirodnom okruženju na temelju:

- poštivanja školskih pravila i pravila ponašanja učenika,
 - poštivanja tuđih prava,
 - izvršavanja dogovorenih zadataka,
 - poštivanja pravila timskog rada,
 - prihvaćanja odgovornosti za svoje postupke.
- (2) Razrednik je obavezan usmeno upoznati učenika s ocjenom vladanja najkasnije zadnjeg dana polugodišta, odnosno nastavne godine.

- (3) Učenik ne može imati loše vladanje ukoliko mu prethodno nije izrečena pedagoška mjera odgojno-obrazovnog tretmana produženog stručnog postupka.
- (4) Učenik ili roditelj koji ima primjedbu na ocjenu iz vladanja, može podnijeti pisani zahtjev za njenim preispitivanjem razrednom i/ili učiteljskom/nastavničkom vijeću u roku od dva dana od dana njenoga priopćenja.
- (5) Odluka učiteljskog/nastavnog vijeća je konačna.

Članak 13.

(Oblici, elementi i mjerila)

- (1) Oblici, elementi i mjerila praćenja, provjeravanja i ocjenjivanja učenikovih postignuća proizlaze iz nacionalnog kurikulumu, nastavnog plana i programa te školskog kurikulumu.
- (2) Ako oblici, elementi i mjerila provjeravanja i ocjenjivanja nisu propisani, određuje ih stručno vijeće škole za pojedini nastavni predmet u skladu sa svojim izvedbenim nastavnim programom, suvremenim pedagoškim i dokimologijskim spoznajama te odredbama ovoga pravilnika.

USMENO PROVJERAVANJE I OCJENJIVANJE USPJEHA UČENIKA

Članak 14.

(Način provođenja)

- (1) Usmeno provjeravanje i ocjenjivanje učenikova znanja provodi se sustavno, u pravilu na svakom nastavnom satu, bez obveze najave, ali ne više od dva nastavna predmeta u jednom danu.
- (2) Učenik se tijekom polugodišta ocjenjuje u svim elementima predviđenima za usmeno ocjenjivanje najmanje jednom ocjenom iz nastavnog predmeta koji je u satnici jedan ili jedan i pol sat tjedno, odnosno najmanje dva puta iz predmeta koji imaju dva ili više sati tjedno.
- (3) Učenik ima pravo samostalno tražiti usmenu provjeru usvojenosti nastavnih sadržaja ili se, u pravilu, jednom u polugodištu ispričati.
- (4) Ocjenjivanje ne smije biti raspoređeno samo na kraju polugodišta, odnosno nastavne godine.

PISANO PROVJERAVANJE I OCJENJIVANJE USPJEHA UČENIKA

Članak 15.

(Inicijalno provjeravanje)

- (1) Na početku nastavne godine pisanom provjerom učitelj/nastavnik utvrđuje prethodno stečena znanja učenika (tzv. uvodni ili inicijalni test) u svrhu planiranja i programiranja nastavnoga rada.
- (2) Uvodni ili inicijalni test se ne ocjenjuje i može se provesti tek nakon prvog tjedna od početka nastavne godine te nije uvršten u broj planiranih pisanih provjera iz članka 16. ovoga pravilnika.
- (3) Nakon pisane provjere učitelj/nastavnik je obavezan s učenicima analizirati rezultate pisane provjere.

- (4) Ako rezultati pisane provjere pokažu da većina učenika nema potrebno znanje za svladavanje novih nastavnih sadržaja, učitelj/nastavnik će organizirati načine ponavljanja sadržaja koji nisu usvojeni.

Članak 16.

- (1) Učenika se u pisanom obliku provjerava i ocjenjuje samo iz onih nastavnih predmeta za koje su nastavnim planom i programom propisani pisani oblici provjeravanja.
- (2) Pisane provjere provode se tijekom nastavne godine samo poslije obrađenih i uvježbanih nastavnih sadržaja.
- (3) Ako nastavnim planom i programom nisu propisani pisani oblici provjeravanja, usvojenost nastavnih sadržaja i razvijenost vještina i sposobnosti može se u jednom polugodištu provjeravati ovisno o godišnjem broju sati nastavnog predmeta:
- jednom ako planirani godišnji broj sati nastavnog predmeta iznosi 35 sati,
 - dva puta ako planirani godišnji broj sati nastavnog predmeta iznosi 70 sati,
 - tri puta ako planirani godišnji broj sati nastavnog predmeta iznosi 105 sati,
 - četiri puta ako godišnji broj sati nastavnog predmeta iznosi više od 105 sati.
- (4) Iznimno od stavka 3. ovoga članka učenici mlađe školske dobi mogu pisati pisane provjere i češće.
- (5) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, učenici s teškoćama mogu se u pisanom obliku provjeravati i ocjenjivati iz svih nastavnih predmeta.

Članak 17.

- (1) U jednom danu učenik može biti pisano provjeravan samo iz jednog nastavnog predmeta te usmeno iz još jednog.
- (2) U jednom tjednu u pisanom se obliku može provjeravati i ocjenjivati znanje učenika u jednom razrednom odjelu najviše dva (2) puta.

Članak 18.

(Vremenik pisanih provjera)

- (1) Razredno vijeće na početku školske godine izrađuje vremenik pisanih provjera znanja koji postaje sastavni dio rasporeda sati toga razreda i javno je objavljen.
- (2) Vremenik se može mijenjati samo na sjednicama razrednoga vijeća uz obvezu pravovremenog obavještanja učenika i roditelja.
- (3) Za izradu, javnost i poštivanje vremenika pisanih provjera odgovoran je ravnatelj škole.

Članak 19.

(Ponavljanje pisanih radova)

- (1) Ako nakon provedene pisane provjere više od 30% učenika dobije negativnu ocjenu, pisanu provjeru treba ponoviti.
- (2) Učitelj/nastavnik mora utvrditi uzroke neuspjeha i o tome obavijestiti učenike, razrednika i stručnu službu škole.
- (3) Ponovljena pisana provjera provodi se nakon ponavljanja i utvrđivanja nastavnih sadržaja.
- (4) Učenici koji su dobili pozitivnu ocjenu ne moraju, ali mogu ponoviti pisanu provjeru.

- (5) Iz jednog nastavnog predmeta ponovljeno se može pisati pisana provjera dva puta tijekom nastavne godine.

Članak 20.

(Višeminutne provjere)

Višeminutne pisane provjere u trajanju do 15 minuta mogu se pisati samo u svrhu praćenja i poticanja učenika na kontinuirani rad. Ne upisuju se u imenik i ne moraju se čuvati u školi.

Članak 21.

(Upisivanje ocjena)

- (1) U imenik učenika upisuju se ocjene u skladu sa Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi.
- (2) Nakon usmene provjere ocjena se upisuje u odgovarajuću rubriku u imeniku i pripisuje se učeniku na istom nastavnom satu na kojem je provedena provjera.
- (3) Učitelj/nastavnik može ocijeniti učenika temeljem praćenja njegovog sudjelovanja u odgojno-obrazovnom radu, ali je prije upisivanja ocjene u imenik obavezan učeniku ocjenu izreći i obrazložiti.
- (4) Kod pisanih oblika provjeravanja ocjena se upisuje najkasnije sedam dana nakon provjere.
- (5) Učenicima koji su odlučili ponoviti pisanu provjeru, sukladno stavku 4. članka 19. u imenik se upisuje viša ocjena.
- (6) Učenicima koji su ocijenjeni samo jednom, upisuje se postignuta ocjena.
- (7) Ocjenjeni pisani rad mora se dati na uvid učeniku i čuvati u školi do kraja školske godine.

Članak 22.

Za učenike s teškoćama u razvoju koji savladavaju programe za stjecanje kompetencija za samostalni život, provodi se praćenje i provjeravanje, ali ne brojčano ocjenjivanje, nego se vode bilješke o učenikovim postignućima.

Članak 23.

Za učenike koji imaju status kategoriziranog sportaša, posebno darovite učenike u umjetničkom području i učenike koji se pripremaju za međunarodna natjecanja način praćenja, provjeravanja i ocjenjivanja donijet će učiteljsko/nastavničko vijeće.

Članak 24.

(Zaključna ocjena)

- (1) Zaključna je ocjena svakog nastavnog predmeta rezultat ukupnog procesa vrjednovanja učenikovih odgojno-obrazovnih postignuća i izvodi se na temelju svih elemenata i kriterija praćenja, provjeravanja i ocjenjivanja.
- (2) Zaključna ocjena u strukovnim školama može se donijeti tek nakon završetka školske prakse.
- (3) Zaključna ocjena svakoga nastavnoga predmeta na kraju školske godine ne smije biti niža od aritmetičke sredine zaključnih ocjena na kraju svakoga polugodišta, osim ako je zaključna ocjena na jednom od polugodišta negativna.

- (4) Zaključna ocjena iz svakog nastavnog predmeta može biti i viša od aritmetičke sredine zaključnih ocjena na kraju svakoga polugodišta, osobito ako je učenik pokazao napredak u drugom polugodištu.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 25.

- (1) Ravnatelj škole dužan je o odredbama ovoga pravilnika informirati sve učitelje/nastavnike, stručne suradnike, te članove Vijeća roditelja i Vijeća učenika.
- (2) Ravnatelj i stručna služba škole dužni su tijekom nastavne godine pratiti provođenje Pravilnika.
- (3) O oblicima, elementima i mjerilima praćenja, provjeravanja i ocjenjivanja učenike izvješćuje učitelj/nastavnik na početku nastavne godine, a učenikove roditelje razrednik na prvom roditeljskom sastanku.

Članak 26.

Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o načinu praćenja i ocjenjivanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, br. 92/95).

Članak 27.

Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama".